

الاعظم العبدی

شماره ۳۴

نشریه دو ماهانه

مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی

❖ **مسئول** ..... **دکتر مهرداد مهری**

❖ **سر دبیر** ..... **دکتر زهره عباسی**

❖ **صفحه‌آرایی** ..... **اعظم عبادی**

پست الکترونیکی: m-mirzaee@wali.um.ac.ir

تماس: ۰۶-۸۷۸۹۲۶۳ و ۰۹-۸۷۹۶۷۹۸

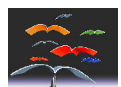
همکاران این شماره:

دکتر زهره عباسی - محمود صدیقی - اکرم سلمانی

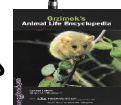
فاطمه هراتیان - مریم مرادی‌خواه - معصومه صالحفر

در این شماره می‌خوانید:

سرمقاله

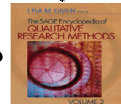
دانشنامه زندگی حیوانات گرز میک

طرح تأمین مدرک

دانشنامه روشهای پژوهشی - کیفی

سایت‌های اطلاع‌رسانی مرتبط با

صنعت بسته‌بندی

معرفی برخی پایگاه‌های اینترنتی

علوم و صنایع غذایی

آشنایی با بانک‌های اطلاعاتی فارسی قابل

دسترس در دانشگاه فردوسی مشهد

سرمقاله*

مسئله مورد توجه در زمینه دانش سازمانی بحث مدیریت کردن دانش به عنوان سرمایه سازمان است. مدیریت دانش شناسایی و نفوذ دانش جمعی در یک سازمان با هدف کمک به پیشرفت سازمان است. مدیریت دانش موجب افزایش پاسخدهی و ابتکارات سازمانی می‌شود. در پژوهشی که در رابطه با شرکت‌های اروپایی توسط شرکت حسابداری KPMG انجام شده است این نتایج به دست آمده: نیمی از شرکت‌ها دانش سازمانی خود را با از دست دادن کارکنان کلیدی خود از دست می‌دهند و ۱۳٪ شرکت‌ها بخشی از سرمایه و درآمد خود را تنها به دلیل ترک یک کارمند از دست داده‌اند. بر اساس نتایج این تحقیق بخش اعظم سازمان‌ها معتقدند که بیشتر دانش مورد نیاز آن‌ها در داخل سازمان وجود دارد، اما دستیابی به این دانش و به کارگیری آن بسیار دشوار است. از نظر بسیاری از صاحب‌نظران فرآیند اجرای مدیریت دانش ۶ مرحله دارد که عبارت است از:

۱- **خلق دانش:** سازمان‌ها تلاش‌های آگاهانه‌ای برای جستجو و شناسایی دانش مناسب و منابع آن از درون و بیرون سازمان می‌نمایند. دانش می‌تواند از طریق کشف و ایجاد روش‌های جدید برای انجام کارها و یا از طریق فراهم‌آوری آن از منابع بیرونی تولید شود.

۲- **کسب دانش:** دانش جدید به عنوان دانش مناسب و با ارزش برای نیازهای حال و آینده تعریف می‌شود. این دانش به روش منطقی ارائه می‌شود به طوری که بتواند به راحتی قابل دسترس بوده، استخراج شده و به اشتراک گذاشته شود.

۳- **سازماندهی دانش:** دانش جدید از طریق فیلترهایی برای مشخص کردن ابعاد مفید آن و به منظور استفاده در خدمات و تولید محصولات مختلف سازماندهی می‌شود. دانش در بستر لازم قرار می‌گیرد تا بتواند در عمل مورد استفاده و بررسی قرار گرفته و مرتبط و جاری باشد. به این فرآیند دانش مستند شده و یا کدگذاری شده می‌گویند.

۴- **ذخیره دانش:** دانش مستند شده در قالب منطقی و مناسب ذخیره می‌شود تا بتواند در سازمان مورد استفاده افراد دیگر قرار گیرد. مدیریت پایگاه‌های اطلاعاتی و فناوری‌های مربوط به ذخیره داده‌ها در این فرآیند کاربرد دارد.

۵- **اشاعه دانش:** دانش شخصی می‌شود و یا در قالب مناسب برای استفاده نیازهای خاص کاربران توزیع می‌شود. دانش به یک زبان مشترک و با کمک ابزارهای مناسب به بیان در می‌آید تا قابل درک برای همه کاربران باشد.

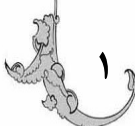
۶- **کاربرد دانش:** دانش در موقعیت‌های جدید به کار می‌رود تا جایی که کاربران بتوانند دانش جدید را بیاموزند و دانش جدیدتری را تولید کنند. در فرآیند یادگیری باید ارزیابی و نقد مناسبی برای دانش وجود داشته باشد تا الگوهای جدید دانش برای استفاده‌های بعدی تولید شود.

* دکتر زهره عباسی

معاون مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی

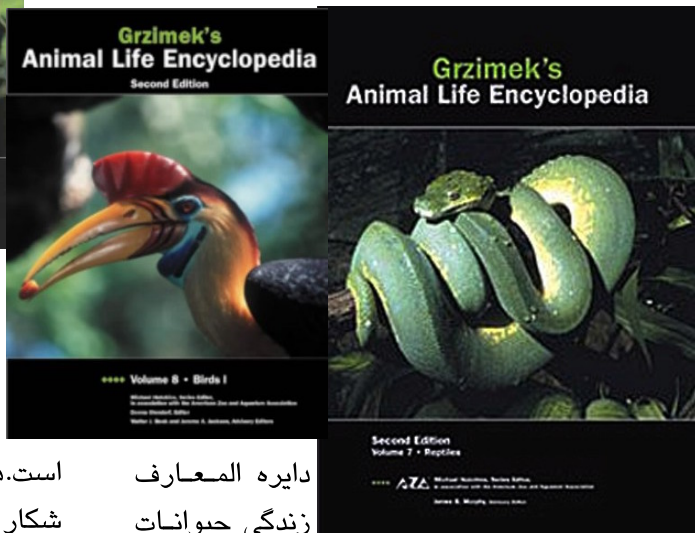
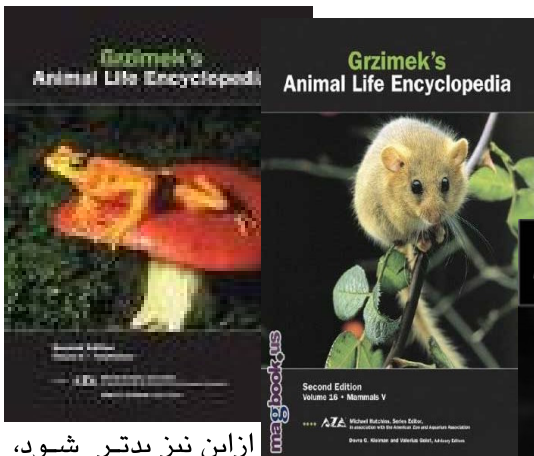

تازه‌های اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی
شماره ۳۴ - زمستان ۱۳۹۰

زندگی حیوانات گرزیمک*

Grzimek's animal Life encyclopedia
2nd ed. Detroit: Gale, C2003 – C2004 17v.

از این نیز بدتر شود،

چون بعضی از ارگانسیم‌ها با موقعیت‌های متغییر سازگار می‌شوند و بعضی از میان می‌روند و یکی از عوامل اولیه آن کاهش تنوع زیستی به خاطر رشد تصاعدی جمعیت است. همچنین تجارت غیرقانونی گوشت و انبوه شکار حیوانات وحشی (در معرض خطر انقراض)، بسیاری از گونه‌ها از جمله گوریل‌ها، شامپانزه‌ها را به مرز نابودی کشانده است. علاوه بر آن بسیاری از جمعیت‌های روستایی ساکن در نواحی متراکم و پرتنوع زیستی به لحاظ پروتئین و گوشت وابسته به حیوانات وحشی می‌باشند و از دیگر سو وجود گردشگران حیات وحش منبع درآمد بسیاری از کشورهای در حال توسعه است. لذا جهت بقای گونه‌ها و جلوگیری از فقر، مناطق حفاظت شده مانند پارک‌های ملی، تعدیل شکار در مناطق خارج از پارک‌ها تنها راه حل است. هدف دکتر گرزیمک از انتشار اثرش این بود که دانش درباره حیوانات و عشق به آنها را اشاعه دهد. به طوریکه نسل‌های آینده بتوانند شانس برای زندگی با هم، همراه با تنوع بسیار این مخلوقات باشکوه داشته باشند.

ویرایش جدید دانشنامه گرزیمک

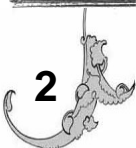
در مقایسه با دایره المعارف اصلی مشکلات در تولید ویرایش جدید بیشتر بوده است. زیرا علاوه بر حجم اطلاعات موجود در قرن ۲۱ در مقایسه با دهه‌های ۱۹۷۰ یا ۸۰، درک عموم نیز از تئوری‌های زیست محیطی پیشرفت کرده است. شاید بزرگترین مانع در تولید این باز نویسی را بتوان وارد کردن اطلاعات جدید دانست. برخلاف گرزیمک اصلی این ویرایش، اطلاعات را زیر موضوعات خاصی مانند تولیدمثل، رفتار، بوم‌شناسی و... سازماندهی کرده است. افزون

دایره المعارف زندگی حیوانات

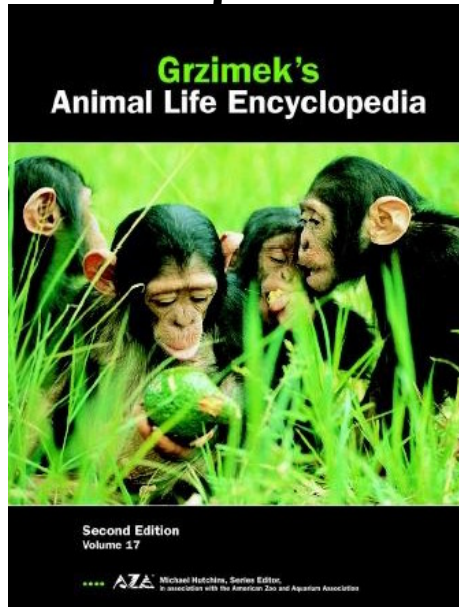
گرزیمک یک منبع مرجع علمی و برجسته در سطح بین‌المللی است. این مجموعه جهانی اواخر دهه ۱۹۶۰ (چاپ انگلیسی ۱۹۷۰-۱۹۷۴) برای اولین بار در فرانکفورت آلمان با ویراستاری جانورشناس معروف برنارد گرزیمک (۱۹۸۷-۱۹۰۹) منتشر گردید. وی ۹ کتاب منتشر ساخته و برنده جایزه اسکار بهترین فیلم مستند در سال ۱۹۵۹ گردید. وی همچنین بعنوان عضو هیئت امناء پارک‌های ملی اوگاندا و تانزانیا در گسترش مناطق مورد حفاظت همکاری و خدمت نمود. در یک تلاش مشترک میان گروه گیل (Gale, 2004) و انجمن باغ وحش و آکواریوم امریکا (AZA) دانشنامه گرزیمک برای اولین بار پس از سی سال بطور کامل تجدیدنظر، ویرایش و روزآمد شد. گیل مجموعه را از ۱۳ جلد به ۱۷ جلد گسترش داد.

اهمیت دانشنامه گرزیمک

با وجود بسیاری از دانشنامه‌های جانورشناسی، اثر گرزیمک در اندازه و وسعت موضوعات و ارگانسیم‌هایی که تحت پوشش قرار می‌دهد بی‌همتا باقی مانده است. به اعتقاد ویراستار گیل امروزه در حقیقت یک نیاز بی‌چون و چرا برای درک عمیق‌تر و قدردانی از جهان و طبیعتی که در آن زندگی می‌کنیم، وجود دارد. بسیاری از گونه‌ها بطور طبیعی در معرض انقراض قرار دارند و انتظار می‌رود موقعیت

بر آن ساختار سازمانی در هر جلد، صرف نظر از گروه های حیوانات تحت پوشش، ثابت می باشد. این مسئله مکان یابی اطلاعات را برای خواننده آسان می کند چون با سرعت بیشتر و مؤثرتر انجام می گیرد. مانند گرزیمک اصلی تلاش شده است از زبان تخصصی محض اجتناب شود. شرح و توضیح عبارات تخصصی در صورت کاربرد آن از روی ضرورت، ذکر گردیده است. مانند اثر اصلی بهترین متخصصان بعنوان ویراستاران موضوعی، نویسندگان و مشاوران انتخاب گردیده اند. برخلاف گرزیمک اصلی که از آلمانی ترجمه شده بود، این ویرایش بوسیله دانشمندان انگلیسی زبان دوباره نوشته شده

است. ساختار کلی اثر بر پایه طبقه بندی حیوانات به صورت گروه های مرتبط طبیعی به نام علم رده بندی

(Taxonomy) با یک نظم جهانی است. گیل اطلاعات مجموعه را طوری روزآمد نمود که استفاده از آن برای خواننده راحت تر باشد. نظم جدید دانشنامه به شرح ذیل می باشد:

- جلد ۱: چند سلولی های پست
- جلد ۲: پروستوستوم ها
- جلد ۳: حشرات
- جلد ۴-۵: ماهیها (I-II)
- جلد ۶: دوزیستان
- جلد ۷: خزندگان
- جلد ۸ تا ۱۱: پرندهگان (I-IV)

جلد ۱۲ تا ۱۶: پستانداران (I-V)
جلد ۱۷: نمایه در همکرد (Cumulative Index)

سازماندهی بر پایه رده بندی

ساختار کلی مجموعه بر پایه رده بندی حیوانات و نظم زیستی جهانی استوار است. این علم که ارگانیزم حیوانات با آن کشف، معرفی، تشریح، نام گذاری، رده بندی می شوند، با ساده ترین شکل های زندگی

یعنی چند سلولی ها شروع و به تدریج با رده های پیچیده تری از جانوران ادامه می یابد. چنانکه این دانشنامه با چند سلولی ها در جلد یک آغاز و با پستانداران در جلد های ۱۲ تا ۱۶ به اوج می رسد. سازماندهی بخش ها در هر مجلد سلسله مراتب رده بندی را تقویت می کند. در جلد یک بخش های مقدماتی، ویژگی های کلی از همه اگانیزم ها را در میان چند سلولیها توصیف و سپس در بخش های مربوط به رده یا راسته ادامه می یابد. برای کمک به فهم خواننده از لحاظ علم رده بندی و نظم و ترتیب آن، هر بخش با یک رنگ و نشانه خاص آغاز و اطلاعات مربوط در یک چارت رنگی (ویژه همان بخش) درج شده است. (مثال: بخش راسته

(زمینه بنفش کم رنگ)، بخش رده (زمینه هلوئی) این بخش ها کم و بیش مطالب و موارد زیر را مورد

بحث قرار می دهد:

- قسمت آغازین (opening section)
- نام علمی (scientific name)
- نام عمومی (common name)
- راسته (phylum) - رده (class)
- تعداد خانواده (Number of families)
- شرح کوتاه (thumbnail description)
- قسمت اصلی (main chapter)
- تکامل تدریجی و سیستماتیک: evolution (and systematic)
- ویژگی فیزیکی: (physical characteristics)
- توزیع (Distribution) - مسکن طبیعی (Habitat)
- رفتار (Behavior)
- طبیعت غذایی: (Feeding ecology and diet)

- بیولوژی تولید مثل: (Reproductive biology)
- وضعیت حفاظتی: (Conservation status)
- اهمیت برای بشر: (Significance to humans)
- شمارش گونه ها (Species accounts)

* محمود صدیقی

کارشناس مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی

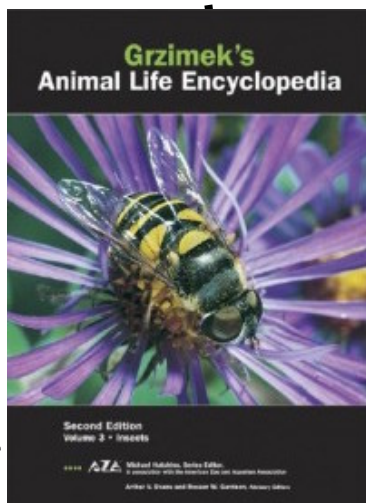
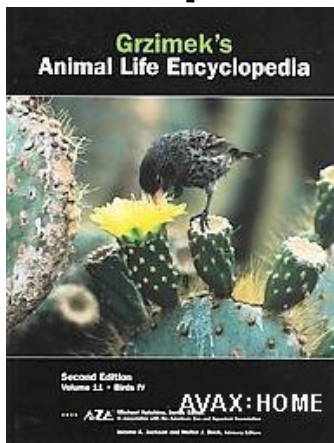
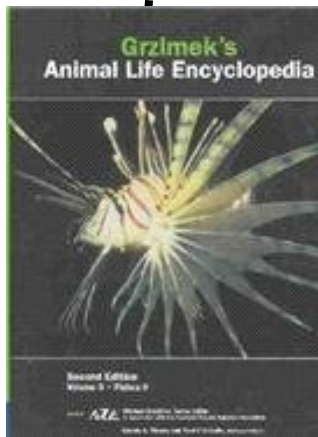
سیاهه سازمانها، نویسندگان ویرایش اول، واژه‌نامه، فهرست رده‌ها (Mammals species) و گونه‌های مورد بحث آن مجلد اشاره نمود. نمایه (index) در پایان هر جلد از اهمیت خاصی برخوردار است و خواننده می‌تواند برای جستجوی دقیق و سریع بی‌درنگ به آن رجوع کند. شماره‌های پررنگ (Bold) مدخل اصلی و شماره‌های ایتالیک نمایانگر تصاویر می‌باشند.

نمایه درهمکرد (Cumulative index) جلد ۱۷ نمایه درهمکرد دانشنامه را تشکیل می‌دهد. حدود ۶۰۰۰ موضوع، عنوان، اسم، تصویر و به صورت الفبایی در اختیار قرار دارد و خواننده می‌تواند برای جستجوی مطالب به آن مراجعه نماید.

استانداردها

دایره المعارف گریزیمک برای فهم عموم طراحی و ویراستاران اطلاعات را تا آنجا که امکان داشته است، استاندارد نموده‌اند. برای وضعیت حفاظتی، دانشنامه گریزیمک سیستم موسوم به فهرست قرمز (IUCN) را که توسط کمیسیون بقای گونه‌ها گسترش یافته است، پی‌گیری می‌نماید. فهرست قرمز جامع‌ترین فهرست جهانی را از وضعیت حفاظتی گیاهان و حیوانات ارایه می‌نماید. این سیستم با استفاده از یک سری معیارها برای ارزیابی خطر انقراض، مقوله مورد نظر (از قبیل منقرض، منقرض در میان گونه‌های وحشی، در معرض خطر بحرانی، آسیب‌پذیر، محتاج به حفاظت و نزدیک به تهدید) را در بر دارد. برای تفسیر کامل هر مقوله می‌توان به وبگاه آن مراجعه نمود:

www.IUCN.org

نام عمومی (Common name)
 نام علمی (Scientific name)
 نظم (order) - خانواده (family) - رده (class)
 نام‌های عمومی دیگر
 منابع (Resources) - کتابها (Books) - نشریات (Periodicals) - سازمان (organization) و غیره (other)

تصاویر رنگی، عکس، نقشه

برای درک بیشتر مطالب ۳۰۰۰ عکس رنگی، ۳۵۰۰ نقشه و در حدود ۵۵۰ تصویر رنگی در این مجموعه فراهم و در محل مناسب آورده شده است. هرگونه حیوانی با یک نقشه پراکنندگی و توزیع و همچنین یک تصویر معرفی می‌شود. تمام نقشه‌ها و تصاویر توسط متخصصان تهیه و نیز از تحقیقات کتابخانه موزه جانورشناسی دانشگاه میشیگان در این زمینه استفاده شده است. در هنگام برخورد با واژه‌های فیزیولوژیکی برای کمک به خواننده، در متن مورد نظر نقاشی‌های تشریح تهیه گردیده است. افزون بر آن بسیاری از واژگان در واژه‌نامه (Glossary) انتهای هر جلد توصیف شده‌اند.

ساختار دانشنامه

در ابتدای هر مجلد راهنمای استفاده از کتاب، فهرست هیات مشاوران علمی (Advisory boards)، فهرست مقاله نویسان (Contributing writers) و نیز تصویرگران (contributing illustrators) به چشم می‌خورد. مقاله‌ها امضادار می‌باشند و در پایان هر بخش سیاهه منابع و ماخذ (Resources) اعم از کتاب و مجلد هر یک به طور جداگانه و به صورت الفبایی ارائه شده است. همچنین در قسمت پایانی هر جلد، برای راهنمای بیشتر خواننده منابعی تحت عنوان (for further reading) در اختیار می‌باشد. از دیگر فهرست‌های پایانی می‌توان به

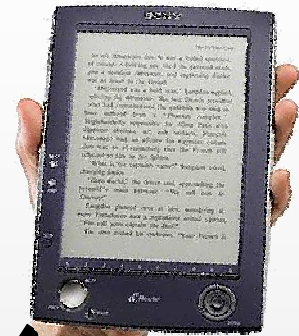

* محمود صدیقی

کارشناس مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی

طرح تامین مدارک*

فردوسی مشهد ارسال و کتابدار مجری طرح مدارک سفارش شده را بازیابی و برای مراکز متقاضی ارسال می‌نماید. لازم به توضیح است این طرح فقط منابع و مدارک الکترونیکی را شامل می‌شود. کلیه مراحل کار بصورت الکترونیکی و از طریق پست الکترونیک انجام می‌شود و در صورتی که مراکز تمایل داشته باشند دانشجویان، پژوهشگران و اعضای هیات علمی خود را برای دریافت مدارک به صورت حضوری ارجاع دهند می‌توانند با توافق و ارائه معرفی نامه از این خدمات استفاده کنند. در حال حاضر بیش از بیست دانشگاه اعم از دولتی، غیر انتفاعی، آزاد، پیام نور و مرکز تحقیقاتی عضو این طرح می‌باشند و از این خدمات استفاده می‌کنند. برای کسب هرگونه اطلاع در خصوص این طرح می‌توانید با تلفن ۰۵۱۱۸۷۸۸۷۶۸ و یا پست الکترونیکی docdelivery@um.ac.ir تماس بگیرید.

دانشگاه فردوسی مشهد قدیمی ترین و بزرگترین ترین دانشگاه در شمال شرق ایران است. این دانشگاه

در رتبه بندی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یکی از ده دانشگاه اول در سطح ایران است و به لحاظ امکانات و شرایط نیز حرف اول را در منطقه می‌زند.

در این گزارش در باره یک از طرح‌هایی که مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی اجرا می‌کند توضیحات اجمالی ارائه می‌شود. مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی در کنار ارائه خدمات به مجموعه اعضای هیات علمی، دانشجویان و کارکنان دانشگاه فردوسی با اجرای طرح تامین مدارک امکانی را فراهم کرده تا سایر دانشگاه‌ها، مراکز علمی پژوهشی و تحقیقاتی منطقه نیز بتوانند از مدارک و منابع موجود در دانشگاه بهره‌گیرند. بر اساس این طرح مراکز متقاضی اطلاعات کتابشناسی مدارک مورد نیاز خود را از طریق یک رابط به مجری مربوط در دانشگاه

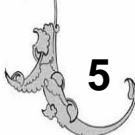

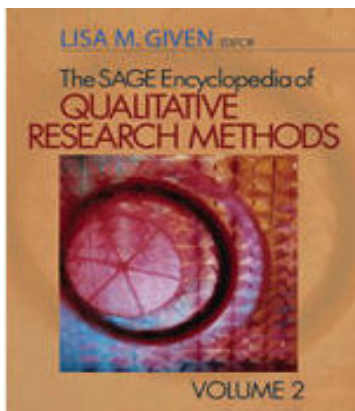
* فاطمه هراتیان

کارشناس مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی

شماره ۳۴ - تیرماه ۱۳۹۰

دانشنامه روش‌های

پژوهشی - کیفی

The sage encyclopedia of qualitative research methods/ editor, lisa
M. Given- los Angeles, calif: sage publications. c2008 2v. III (H61 5234 2008)

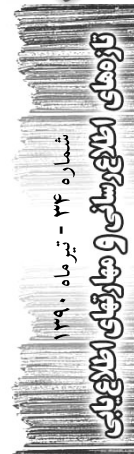
استادیار مدرسه کتابداری مطالعات اطلاع‌رسانی (دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی) و معاون دانشکده هنر در دانشگاه آلبرتا (ALBerta) در کانادا است. حوزه پژوهش مورد علاقه وی رفتارهای اطلاعاتی، قابلیت وب، طراحی کتابخانه و فضای پردیس و بطور کلی آموزش عالی می‌باشد. گیون در زمینه روش‌های پژوهش تدریس می‌نماید و پایان‌نامه‌های زیادی را در خصوص رویکرد کیفی و استفاده از این روش‌ها در امر پژوهش هدایت کرده است. او همچنین ویراستار مجله بین‌المللی روش‌های کیفی (International Journal of Qualitative Methods) و نیز مشاور بسیاری از انجمن‌های پژوهشی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی می‌باشد.

چگونگی تدوین دانشنامه

این دانشنامه در شش مرحله تدوین شده است. در مرحله اول از استادان و متخصصان روش‌های کیفی در کشورهای مختلف به نمایندگی رشته‌های گوناگون برای پیشنهاد و معرفی یک هیئت ویراستاری دعوت به عمل آمد. این هیئت شامل افرادی بود که در قلمرو روش‌های کیفی پژوهش‌های عمیق و گسترده‌ای داشتند و دانشجویان را در استفاده از رویکردهای پژوهش کیفی راهنمایی می‌نمودند. در مرحله بعد فهرستی از اصطلاحات یا مدخل‌ها در زمینه روش‌های کیفی از کتاب‌ها، مجله‌ها و سمینارها توسط ویراستار تهیه و برای اظهار نظر در اختیار هیئت ویراستاری قرار گرفت. هیئت ویراستاری کاستی‌ها را برطرف و پس از اصلاح و روز آمد نمودن برخی از اصطلاحات، آن را تایید نموده در مرحله سوم حدود ۵۰۰ مدخل نهایی برای

روش‌های پژوهش کیفی (Qualitative Research) یا رویکرد کیفی در پژوهش مجموعه‌ای از روش‌های معمولاً استقرایی و غیرکمی برای شناخت عمیق‌تر مفاهیم گوناگون اجتماعی و فرهنگی است. در پژوهش‌های کیفی آنچه اهمیت دارد معانی و مفاهیمی است که در روابط انسانی مبنای رفتارها، کنش و واکنش‌های افراد قرار می‌گیرد. هدف اولیه پژوهش کیفی افزایش درک از این که جهان چگونه ساخته شده است. تاکنون روش‌های مختلفی برای اجرای پژوهش با رویکرد کیفی معرفی شده‌اند که پدیدارشناسی، قوم‌نگاری، اقوام‌پژوهی، تحلیل گفتمان، مطالعات تاریخی، و نظریه‌پردازی یا داده محوری از آن جمله‌اند. این روش‌ها در رشته‌های مختلف جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، روان‌شناسی، مدیریت، ارتباطات، پرستاری و کتابداری می‌تواند کاربرد داشته باشد. در رویکرد کیفی، کمیت و کیفیت در تعارض نیستند بلکه در بسیاری از موارد پژوهش‌های کیفی مقدمه تحقیقات کمی به شمار می‌روند لذا بسیاری از محققان در پژوهش‌های خود ترکیبی از هر دو روش را به کار می‌گیرند. این دانشنامه سعی می‌کند با رویکرد میان رشته‌ای مخاطبان زیادی را جذب نماید و شکاف مربوط به ادبیات موضوع در این زمینه را پر کند. این مجموعه برای پژوهشگران، دانشجویان، فارغ‌التحصیلان و مشاوران و مصرف‌کنندگان اطلاعات در حوزه علوم انسانی بویژه علوم اجتماعی و علوم مربوط به سلامت طراحی شده است.

دکتر لیزا گیون (Given) رئیس موسسه بین المللی روش شناس کیفی (دانشکده پرستاری) و

شماره ۳۴ - تیر ماه ۱۳۹۰

۷- طرح و برنامه‌ریزی پژوهش
(Research Design and Planring)

۸- اخلاق پژوهش (Research Ethics)

۹- دقت (rigor)

۱۰- چارچوب فلسفی و نظری

Theoretical and philosophical
(frameworks)

در فهرست نویسندگان (contributors) وابستگی سازمانی نویسنده مشخص شده است. مقاله‌نویسان عمدتاً از دانشگاه‌ها، سازمانها و موسسات آمریکایی و اروپایی می‌باشند.

مقاله‌ها

در این مجموعه بیش از ۵۰۰ مدخل الفبایی و موضوعی در دو مجلد انتشار یافته‌اند. هر سر عنوان به بخش‌ها و مقاله‌های جداگانه تقسیم می‌گردد بطوریکه ذیل مباحث کلی می‌توان جنبه‌ها و موضوع‌های جزئی‌تر مربوط به آن راجست و جو کرد. مقاله‌ها امضا دار است و نام کامل نویسنده در پایان هر مقاله مشاهده می‌شود. همچنین در انتهای هر مدخل، مقاله مرتبط با آن موضوع با استفاده از ارجاع (see also) به خواننده معرفی شود. بنابراین سیستم ارجاع متقابل (cross reference) در سراسر کتاب رعایت شده است. همچنین برای آگاهی بیشتر خواننده در آخر هر مقاله منابع دیگری با عنوان (futher reading) الفبایی و در دسترس قرار گرفته است.

نمایه (index)

در قسمت نمایه، انتهای جلد دوم مدخل‌ها و اسامی، اصطلاحات و تعاریف به صورت الفبایی، خواننده را به مقاله و یا اصطلاح موردنظر رهنمون می‌سازد به گونه‌ای که با مراجعه به نمایه با اطمینان جستجوی کاملی را خواهیم داشت. در این فهرست همچنین از سیستم ارجاع (see also) استفاده و خواننده به مقاله مرتبط راهنمایی می‌شود. مدخل اصلی و شماره جلد و صفحه به صورت پررنگ (Bold)

* محمود صدیقی

کارشناس مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی

تالیف به نویسندگان و استادان متخصص مربوط سپرده شد. سپس مقاله‌نویسان موظف گردیدند برای مدخل‌های مورد نظر ساختاری را در نظر گیرند که خوانندگان براحتی بتوانند آن را بازیابی نمایند. در مرحله پنجم ویراستار همه مدخل‌ها را بازنگری و از نویسندگان درخواست شد تا در برخی از موارد تجدیدنظر و بازبینی نمایند. در نهایت پس از اتمام مدخل‌ها، ویراستاران پیوست‌های مورد نیاز را به مجموعه افزودند.

ساختار دانشنامه

در ابتدای هر دو مجلد دانشنامه، فهرست مندرجات، فهرست مدخل‌ها و راهنمای خوانندگان به چشم می‌خورد. افزون برآن در جلد اول فهرستی از مقاله نویسان نیز آمده است. نکته جالب اینکه در صفحه مندرجات بر اساس حروف الفبا خواننده می‌تواند به سرعت جلد و صفحه مدخل دلخواه خود را مورد جستجو قرار دهد (مانند B: 57) همچنین در فهرست الفبایی مدخل‌ها (Entries) عنوان‌های بیش از ۵۰۰ مقاله در دسترس می‌باشد.

در قسمت راهنمای خوانندگان (Reader's Guide) برای دسترسی سریع مراجعان به مقاله مورد نظر تمام مدخل‌ها در ۱۶ گروه کلی تقسیم‌بندی و ذیل هر یک مقاله‌های مرتبط با آن موضوع دسته‌بندی و الفبایی گردیده‌اند. به طوریکه خواننده با یک نگاه سریع به موضوع و مباحث می‌تواند زیر مجموعه آن را شناسایی و عنوان مطلوب را بیابد. اهم مباحث کلی عبارتند از:

۱- رویکردها و روش‌شناسی

(approaches and methodologies)

۲- انجمن‌ها و مراکز سازمانها

(Associations, centers and institutes)

۳- تجزیه و تحلیل داده‌ها

(Data Analysis)

(Data collection)

۴- جمع‌آوری داده‌ها

۵- اشاعه و نگارش

(Dissemination and writing)

۶- تاریخ پژوهش کیفی

(History of research)

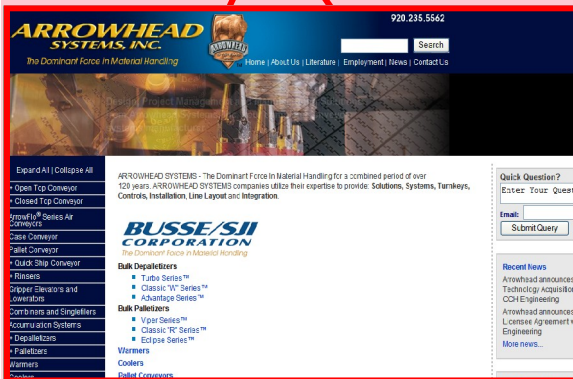

صنعت بسته بندی

WWW. ....

www.arrowheadsystems.com

این شرکت نزدیک به ۱۲۰ سال است که در تهیه و تولید مواد اولیه صنعت بسته بندی مشغول به فعالیت می باشد. واحدهای مختلف در این شرکت نظیر واحد کنترل، نصب و راه اندازی، خدمات پس از فروش و واحد اجرایی می باشد. یک نمونه از محصولات عرضه شده توسط این شرکت شامل انتقال دهنده های مواد و محصولات، انتقال دهنده هوا، انتقال دهنده های جعبه ای، غیرقابل گسستگی، رنگها و گرمکنها می باشد. ماشین های پیشرفته رباتیک جدید و همکاری آن با انسان این سیستم را اداره و کنترل می کنند.

www.cloudps.com

شرکت Cloud یکی از شرکتهای بزرگ در تولید ماشین آلات پرکن و درزبند در یک پروسه پیوسته است که به دلیل سرعت بالای عملیات خود شهرت جهانی یافته است.

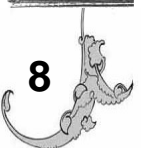
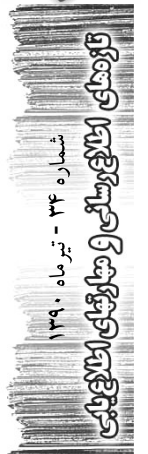
هدف از بسته بندی مواد غذایی و

اهمیت آن به لحاظ اقتصادی

علم بسته بندی دانشی است که در جهان کنونی و در عرصه تجارت انواع کالا و مواد غذایی بطور وسیعی مورد توجه می باشد. این علم تلفیقی از علوم مختلف نظیر روانشناسی، گرافیک، بهداشت، بازاریابی و خواص مواد و... است. مقوله بسته بندی به عنوان آخرین حلقه از زنجیره تولید و به عبارت دیگر حلقه واسطه بین تولید، توزیع و مصرف می باشد. برای جلوگیری از ضایعات مواد غذایی و نگهداری و عرضه آنها بصورت سالم به مصرف کننده، انجام بسته بندی مواد غذایی الزامی است.

در واقع هدف از بسته بندی نمودن مواد غذایی این است که طول عمر نگهداری آن افزایش یابد و مواد غذایی بطور کامل از خطر عوامل فساد درونی و بیرونی و اکسایش حفظ شوند، همچنین حمل و نقل مواد غذایی بهتر و آسانتر صورت پذیرد. به عبارت دیگر محصولات تولید شده در بهار و تابستان را می توان در فصلهای دیگر استفاده نمود و از صدمه عوامل مخرب مکانیکی مانند بارگیری، تخلیه بار، حمل و نقل و... حفظ شده و از تاثیر عوامل خارجی نظیر حشرات و... در امان می مانند. همچنین، مواد غذایی از آسیب تغییرات جوی نظیر افزایش رطوبت، نرم شدگی و بهم چسبیدن مواد غذایی جلوگیری و ممانعت می نماید.

در ادامه به معرفی چند وبسایت مفید در این حوزه می پردازیم:

بسته بندی و برچسب گذاری غذا خواهید یافت.

[www.morrison -chs.com](http://www.morrison-chs.com)

نزدیک به سی سال است که این شرکت در حال تولید ظرف می باشد و واحدهای متفاوتی را که در کارخانه وجود دارد به بهترین شکل سازماندهی کرده است. قسمتهای کنترل کننده ظروف شامل دستگاهها و کاربریهای متفاوتی میباشند. قسمتهایی که باید سریع عوض بشوند، بصورت دیجیتالی اندازه گیری می شود و می تواند دوباره قطعه مناسب آن جایگذاری شود. مهندسان و کارشناسان این شرکت آماده هستند که برای هر شرکتی در هر جای دنیا دستگاههای خود را طراحی و نصب کنند. این شرکت حداکثر ایمنی را برای مشتریان در بازارهای بزرگ ایالات متحده و در سراسر جهان به ارمغان آورده است.

سازندگان ماشین آلات صنایع غذایی

شرکتهای فعال در زمینه گوشت و فرآوردههای دریایی
<http://www.bizerbausa.com>

این شرکت تولیدکننده دستگاههای برش، اندازه گیری، برچسب زنی، نشانه گذاری، تجهیزات بسته بندی خلاء (وکیوم) و دیگر وسایل مرتبط با صنایع غذایی است.

<http://www.coastline-equipment.com>

این شرکت تولیدکننده تجهیزات فرآوری غذاهای دریایی، گوشت و مرغ از نوارهای نقاله گرفته تا اجاقهای پخت، فنها و خطوط فرآوری ماهی است.

شرکتهای فعال در زمینه تولید ماشین آلات بستنی

<http://www.mehen.com>
<http://www.carpigiani.com>
<http://www.vesteraaby.dk>

شرکتهای فعال در زمینه تولید میوه جات و خشکبار

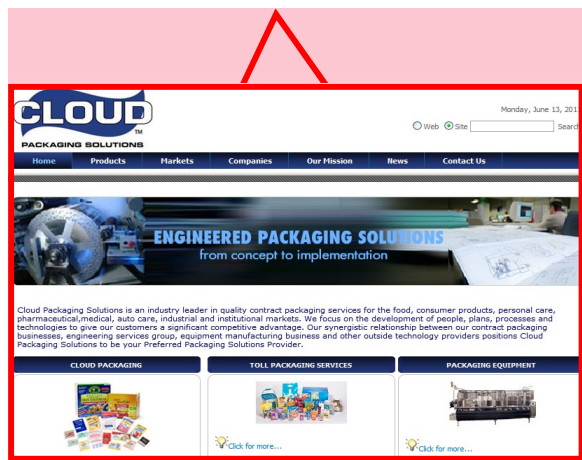
<http://www.aweta.nl>
<http://www.propak.nl>
<http://www.sgaequip.com>

شرکتهای فعال در زمینه ماشین آلات غلات

<http://www.plantkor.co.za>
<http://www.chillrolls.com>

* معصومه صالحفر

کارشناسی مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه مرکزی

این شرکت محصولات و سرویسهای با کیفیتی را برای بسته بندیهای مشتریان عرضه میکند و همچنین اولین توسعه دهنده و تولیدکننده دستگاههای افقی پرکن و درزگیر است که این عملیات در یک پروسه پیوسته انجام می گیرد.

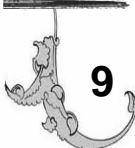
ماشینهای ترموفرمینگ و فیلتریک از این جمله اند. گارانتی محصولات و خدمات پس از فروش مناسب این شرکت بازارهای خوبی را برای آن به ارمغان آورده است.

<http://www.fsis.usda.gov>

سرویس بازرسی و سلامت غذا یک آژانس عمومی سلامت در آمریکا و بخشی از وزارت کشاورزی است که مسئول اطمینان از سلامت گوشت تامین شده، ماکیان و تخم مرغ وارداتی از دیگر کشورهاست.

در این وب سایت اطلاعات مناسبی راجع به نحوه بازرسی از محصولات غذایی، قوانین سلامت غذا، بهداشت گوشت، بیماریهای رایج در صنعت غذا،

معرفی پایگاه‌های اینترنتی علوم و صنایع غذایی

شیر و فرآورده‌های آن از نظر ارزش غذایی مهمترین مواد غذایی به شمار می‌روند و مصرف مقدار مناسب محصولات شیری تا حد زیادی تضمین کننده سلامت فردی است. امروزه فناوری تهیه شیر و فرآورده‌های آن همگام با دیگر فنون، پیشرفت زیادی پیدا کرده است.

در این وب سایت اطلاعات به روز و مفیدی در خصوص محصولات لبنی خواهید یافت

<http://www.dairyfarmingtoday.org>

این سایت به منظور آسان‌تر کردن دسترسی به رژیم غذایی برای سه وعده در روز برای مصرف کنندگان ایجاد شده است

<http://3aday.org>

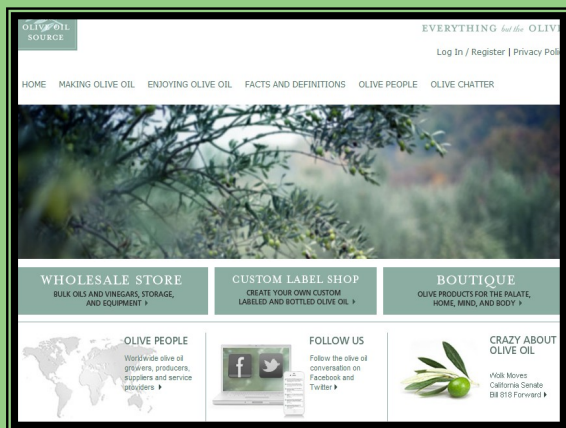
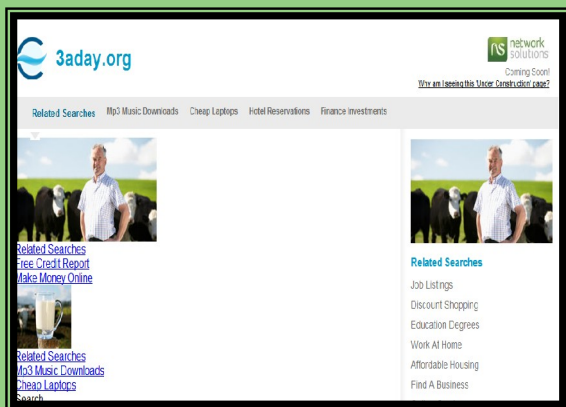
این وب سایت به منظور تشویق خانواده ها به استفاده از راهنمای رژیم غذایی که شامل پیشنهادهای برای سه وعده غذایی متشکل از شیر کم چرب، پنیر و یا ماست با هدف داشتن استخوان بندی قوی و بدنی سالم ایجاد شده است. مادران میتوانند با ثبت نام در این وب سایت به صورت ماهیانه از خبرنامه آن که شامل روش تهیه محصولات شیری خوشمزه، راهنمایی های مفید غذایی و اطلاع از پیشنهادهای ویژه و همچنین امکان ارسال نظرات و دریافت پاسخ آن، استفاده نمایند.

<http://www.oliveoilsource.com>

در این وب سایت هر آنچه اطلاعات راجع به روغن زیتون نیاز داشته باشید بدست خواهید آورد. مقالات، اخبار و خبرنامه، پرسش و پاسخ و دایره‌المعارف کاملی از روغن زیتون در دسترس شماست.

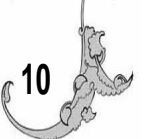
<http://www.meatpoultrynutrition.org>

در این وب سایت لیستی از انواع غذاهای گوشتی، مقدار نیاز به پروتئین، غذاهای مختصر و موارد دیگر خواهید یافت. همچنین بخش پرسش و پاسخی دارد که در آن میتوانید سوالات دیگران را بخوانید و پاسخ آنها را ببینید. همچنین می‌توانید سوالات خود را مطرح کنید و پاسخ دریافت کنید.

* مریم مردیخواه

کارشناسی مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی

آشنایی با بانکهای اطلاعاتی فارسی

قابل دسترس

در دانشگاه فردوسی مشهد

یکی از مسائل مهمی که پژوهشگران با آن روبه‌رو هستند، فراهم‌شدن امکان جستجوی یکپارچه در مقاله‌های نشریات می‌باشد. بسترهای مختلفی برای جستجوی مقاله‌های لاتین وجود دارد و کاربران دانشگاه فردوسی نیز از آن مطلع هستند، در این مقاله به دو بانک اطلاعاتی جستجوی نشریات فارسی اشاره می‌شود.

❖ نامتن نشریات ایران (www.namamatn.ir)

پایگاهی است که از طریق آن می‌توان به متن کامل مقالات، نقدآثار، گفتگوها، گزارش‌ها و... از سال ۱۳۷۷ تا کنون دسترسی داشت.

نامتن در صفحه نخست یک تعریف مختصر از پایگاه ارائه داده و افزون بر جستجوی ساده، خبرهای ویژه، تازه‌ها و آمار فهرست‌های انتخاب شده را ارائه کرده است.

آخرین آمار پایگاه نامتن شامل موارد زیر است:

مقاله: ۵۶۰۲۰۶ عنوان؛

نقد: ۳۸۲۶۳ عنوان؛

گفتگو: ۷۱۹۶۴ عنوان؛

گزارش: ۸۶۱۰ عنوان؛

شعر: ۳۳۵ عنوان؛

داستان: ۴۶۴ عنوان؛

تعداد کل صفحات: ۲۲۲۱۶۷۰ صفحه.

❖ نمایه

بانک اطلاعاتی نمایه فهرست متن مقالات نشریات ادواری است که در ابتدا (سال ۱۳۷۰) بصورت چاپی منتشر می‌شد و سپس از سال ۱۳۷۶ به صورت بانک اطلاعاتی رایانه‌ای طراحی شد. در این بانک اطلاعاتی علاوه بر فهرست (عنوان، نویسنده، نام نشریه و کلیدواژه متن) امکان دسترسی به متن مقالات هم فراهم گردیده است.

مسئولیت بانک اطلاعاتی نمایه بعهده مؤسسه فرهنگی اطلاع‌رسانی نمایه می‌باشد و کتابخانه‌ها برای دریافت این بانک اطلاعاتی می‌توانند مشترک شوند. با توجه به این که در حال حاضر این دو بانک اطلاعاتی در دانشگاه فردوسی قابل دسترس است و نیز با توجه به شباهتهایی که بین این دو منبع وجود دارد در این مقاله به ارزیابی و مقایسه این دو پایگاه پرداخته می‌شود.

ویژگی‌های نمایه

فایل مقالات بازیابی شده به صورت زیپ و فشرده است. نمایش سپاهه مقالات به صورت برچسبی و ستونی امکانپذیر است

امکان جستجو با انتخاب یک کلیدواژه مناسب در جستجوی ساده و یا چند کلیدواژه در جستجوی پیشرفته میسر است.

امکان جستجو در فیلدهای مشخص مانند عنوان، موضوع و... فراهم است.

پوشش موضوعی گسترده است و می‌توان گفت در همه موضوعات مقاله موجود است.

دوره زمانی بستگی به تاریخ آخرین لوح فشرده دریافتی متغیر است.

فایلهای تصویری قابلیت ویرایش ندارد ولی در فایلهای متنی ویرایش امکانپذیر است.

موضوعات در نمایه دسته بندی شده است که در صورت عدم تشخیص کلیدواژه مترادف یا متشابه می‌توان از آن بهره گرفت.

کپی از فایلها به صورت فایل یک مقاله یا یک صفحه امکانپذیر است.

ویژگی‌های نامتن

فایلهای به صورت صفحات مجزا نمایش داده می‌شود و برای ذخیره مقاله هم صفحه به صفحه و هم کل مقاله امکانپذیر است.

نمایش برخی مقالات به صورت متنی یا اچ تی ام ال است. امکان جستجوی پیشرفته نیز دارد که می‌توان نتایج را به موضوع مورد نظر محدود کرد.

میزان و تعداد مقالات شظنمایش داده شده بیشتر از نمایه است به بیان دیگر بعضی مقالات که در نمایه موجود نیست در این پایگاه نمایش داده شده است.

نامتن و نمایه ممکن است در نود درصد موارد همپوشانی داشته باشند اما در نمایه استفاده همزمان چند کاربر جز در کتابخانه مرکزی میسر نیست.

در صورتی که نامتن با توجه به تحت وب بودن در پردیس دانشگاه برای کلیه کاربران با آدرس (www.namamatn.um.ac.ir) قابل دسترس است.

همچنین دانشگاه علاوه بر این دو پایگاه مقالات فارسی به سایت مگ ایران با آدرس (www.magiran.com) نیز دسترسی دارد. این پایگاه حدود ۸۰۰ نشریه فارسی را پوشش می‌دهد و با دو پایگاه دیگر تنها ۲۷۰ نشریه مشترک دارد. با دسترسی به این پایگاه‌های فارسی امکان جستجو در بیش از ۲۵۰۰ نشریه داخلی میسر می‌باشد.

* اکرم سلمانی

کارشناسی بخش اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.